

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

11 3. VI. 1989

ZRUŠENÉ OTZUČENÍ
UTAJENÉ

5

- 2 X 95

2 XI. 1995

DÍLE: _____ PODPIS: _____

~~TAJNĚ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 8

Počet příloh: 12/18

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 64

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 12.června 1989 nebylo silami a prostředky federálního ministerstva vnitra, Sboru národní bezpečnosti a Pohraniční strážě zaznamenáno závažné narušení veřejného pořádku a klidu.

Nebyla zaznamenána závažná nepřátelská činnost vnějšího protivníka.

Podle zjištění nedošlo k podstatným změnám v taktice, metodách a formách protisocialistického působení vnitřního protivníka.

V Praze byl zjištěn jeden leták zaměřený proti řešení nepokojů v Pekingu čínskými úřady. Po pachateli se pátrá.

Ve Východočeském kraji byl zaznamenán klamný anonymní telefonát vyhrožující výbuchem v Krkonošských papírnách. Po pachateli se rovněž pátrá.

Nebyly zjištěny nepřátelské nápisy ani anonymní výhružné dopisy s politickou motivací.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

b) V návaznosti na informaci z 8.6.1989 ke hlášenému příjezdu skupiny poslanců rakouského parlamentu (členů strany "Zelených") do Jihočeského kraje bylo zjištěno, že 12.6.1989 požádalo na čs. velvyslanectví ve Vídni o vstupní víza celkem 22 osob, včetně 4 poslanců rakouské Národní rady. Jako důvod uvedli zasedání klubu "Zelených" v hotelu Gomel v Českých Budějovicích ve dnech 15. a 16.6.1989. Seznam žadatelů o víza byl zaslán konzulárním oddělením velvyslanectví na FMZV v Praze. Žadatelé se mají dostavit pro víza 14.6.1989.

Na tísňovou linku požárního útvaru v Trutnově (Východočeský kraj) byl zaznamenán anonymní telefonát vyhrožující výbuchem v Krkonošských papírnách dne 13.6.1989 v 02.00 hod. Provedenou bezpečnostní prověrkou byl ověřen jako klamný. Po pachateli se pátrá.

V Praze byl zjištěn jeden leták s textem "Nemlčte k zabíjení, dnes Peking, zítra Praha" jako odezva na řešení nepokojů v Pekingu čínskými úřady. Po pachateli se pátrá.

3. Negativní jevy a poruchy v národním hospodářství

V průběhu 12.června 1989 nebyly závažné jevy a události tohoto charakteru zaznamenány.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a) Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 12. června 1989 oznámil výrobní náměstek JZD Dřísy (okr. Mělník), že v důsledku aplikace herbicidu proti pýru došlo ke zničení porostu řepy a zeleniny na ploše 89 ha. Šetřením bylo zjištěno, že v době od 27. května do 8. června 1989 byl proveden postřik přípravkem Fusilade (výrobce n.p. Lučební závody Kolín) 30 ha cukrové řepy, 8 ha krmné řepy, 19 ha karotky a 32 ha cibule. Na ošetřených plochách se projeví příznaky vadnutí. Dne 8. června 1989 obdrželo JZD Dřísy telegram od výrobce, že byl dodán vadný přípravek pod řádným označením, a proto byl ihned zastaven chemický postřik. Zničením porostů cukrové a krmné řepy byla způsobena škoda 902 400 Kčs. Porosty karotky a cibule dosud zničeny nejsou, ale je předpoklad, že se tak stane. Způsobená škoda by potom přesáhla asi 4 000 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin porušování povinnosti v provozu socialistické organizace.

Vyšetřuje OS SNB Mělník.

Dne 12. června 1989 v 09.45 hodin na Martanovičové ulici v Bratislavě v betonárce n.p. Stavindustria Bratislava došlo ke zřícení zásobníku cementu na 2 zaparkované nákladní automobily. Ke zranění osob nedošlo. Způsobená škoda na zásobníku a vozidlech je asi 330 000 Kčs. Ke zřícení došlo v době, kdy buldozerista [REDACTED] (nar. 1937, bytem Bratislava) nahrnoval štěrk, přičemž se zřítila ochranná zeď, která zachytila zásobník cementu. K upřesnění příčiny havárie byl přizván znalec z oboru statiky. Přímé zavinění konkrétní osobou nebylo zatím zjištěno.

Vyšetřuje OS SNB Bratislava 2.

Dne 11. června 1989 kolem 23.00 hodin došlo ve s.p. Západo-slovenský masokombinát v Levicích k poškození parního kotle K-1, které způsobili hrubým porušením provozních předpisů topiči [REDACTED] (nar. 1953, strojník, člen KSČ) a [REDACTED] (nar. 1934, topič, oba bytem Levice). Jmenovaní se v průběhu směny přivedli do podnapilého stavu, nesledovali pokles výšky hladiny vody v kotli a přetopením došlo k jeho poškození. Způsobená škoda činí asi 300 000 Kčs. Vedoucí topič [REDACTED] byl dán do vazby a je stíhán pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Levice.

Dne 11. června 1989 kolem 17.00 hodin došlo v n.p. Chotěbořské strojírny Chotěboř (okr. Havlíčkův Brod) k požáru ve výdejné nářadí č. 06. Pravděpodobnou příčinou vzniku požáru byl zkrat v elektroinstalaci. Ke zranění osob nedošlo. Poškozením nástrojů vznikla škoda asi 150 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Havlíčkův Brod.

Navazuje na DSZ ze dne 18. dubna 1989: ke stíhání [REDACTED] [REDACTED] (nar. 1969) pro trestný čin obecné ohrožení. V průběhu vyšetřování bylo jmenované prokázáno další založení požáru v kravíně Agrokombinátu Aš (okr. Cheb). Dne 12. června 1989 bylo její vyšetřování ukončeno návrhem na podání obžaloby, rozšířené o trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví.

Vyšetřovala OS SNB Cheb.

c) Majetková trestná činnost

V týdnu od 5. do 11. června 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 523 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	78	58	75	75	123	1 879 400
SSR	26	17	32	16	23	588 400
ČSSR	104	75	107	91	146	2 467 800

Dne 12. června 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 89 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	10	14	5	11	27	472 600
SSR	3	-	7	2	10	66 500
ČSSR	13	14	12	13	37	539 100

d) Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dopravní nehody v týdnu od 5. do 11. června 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	1 398	8	83	5 846 100
SSR	485	4	30	2 095 600
ČSSR	1 883	12	113	7 941 700

Dopravní nehody dne 12. června 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	244	3	17	1 300 100
SSR	89	1	9	329 100
ČSSR	333	4	26	1 629 200

e) Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 12. června 1989 kolem 13.00 hodin na staveništi sportovní haly TJ Baník Rožňava došlo k uvolnění 6 stropních betonových panelů, které zavalily a usmrtily 2 učně SOU Železoružných dolů Rožňava. Další dva byli zranění těžce a 2 lehce. Bylo zjištěno, že učni prováděli povrchovou úpravu loženého kabelu na fotbalovém hřišti a v době, kdy začalo pršet se ukryli v přístavbě bez povolení mistrů. Zde kopáním porazili příčku z porobetonových tvárnic, přičemž došlo k uvolnění uvedených panelů. Poškozením přístavby vznikla škoda asi 3 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Rožňava.

Navazuje na DSZ ze dne 12. června 1989: ke krádeži 15 kusů ručních obranných granátů F-1 ve střeženém objektu ČSLA VÚ 6383 Příbram. Dne 12. června 1989 byly odcizené granáty nalezeny hlídkou VB na okraji ubytoven Uranových dolů, které jsou v sousedství VÚ 6383. Po pachatelích se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Příbram.

Dne 11. června 1989 bylo na OPK Štúrovo (okr. Nové Zámky) zajištěno 403 kusů závadové literatury, kterou dováželo 34 občanů ČSSR. Všichni uvedli, že se zúčastnili rockového koncertu v Budapešti (MLR), kde literaturu obdrželi, nebo si ji koupili.

Zadokumentovalo OPK Štúrovo.

Dne 12. června 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR 1 občana NDR a 1 ČSSR.

Hranici se socialistickým státem narušili 2 občané ČSSR.

Ze zájezdu organizovaného čs. cestovní kanceláří do Jugoslávie se nevrátilo 7 občanů ČSSR.

Z emigrace v Rakousku se vrátili 4 občané ČSSR.

archiv
bezpečnostních
složek

5. Názory a nálady obyvatelstva

Ve spojitosti s nočním povoláváním vojenských záloh (cvičná mobilizace) počátkem června 1989 se mezi obyvateli Žiliny (Středoslovenský kraj) a Liberce (Severočeský kraj) šíří fámy, které nácvik spojují s nepříznivými výsledky voleb v PLR. Obavy z toho, že dojde k vojenskému zásahu v PLR, projevovala i část povolávaných záložníků. Akce měla nepříznivou odezvu i mezi zaměstnanci výrobních podniků, kteří zastávají názor, že cvičení narušuje plnění pracovních úkolů.

V okrese Karlovy Vary (Západočeský kraj) je mezi obyvatelstvem nepříznivá atmosféra a vyhrocující se veřejné mínění proti územním stranickým a státním orgánům. Důvodem averzí je jednak připravovaná těžba uhlí v tzv. Čankovské pánvi v těsné blízkosti Karlových Varů, které má být vyváženo do NSR (kritika, že "republika se veřejně rozprodává"), jednak záměr generálního ředitele Balnei a člena správní rady akciové společnosti BALNEX ing. Jurečky, který pro ně hodlá získat vybraná lázeňská střediska (např. Thermal, Imperial, Richmond a další), přičemž ostatní léčebné ústavy a lázeňská zařízení by zůstaly součástí s.p. Lázně Karlovy Vary. O uvedených záměrech je informován OV KSČ, který s dělením lázeňských středisek nesouhlasí.

Podle zjištění připravuje maďarská televize v nejbližším období v rámci programů Panorama pořad o vodním díle Gabčíkovo-Nagymaros. Mají v něm být využity dopisy došlé údajně od "tisíců čs. občanů maďarské národnosti", kteří odmítají články Rudého práva, Pravdy a UJ SZO podporující výstavbu tohoto vodního díla. Pořad má jednoznačně vyznít proti jejímu pokračování. Připravuje jej redaktor András SUGÁR, který zpracoval i interview s A. DUBČEKEM.

Dne 12. června 1989 v 07.55 hodin U Prazdroje v Plzni pođnapilý řidič soukromého osobního automobilu npor. SNB Karel ŽÁČEK (nar. 1951, SIPS OO VB Plzeň 1) při předjíždění vjel do protisměru, kde se čelně střetl s osobním automobilem řízeným [REDACTED] (nar. 1953, bytem Tymákov, okr. Plzeň-jih). Ke zranění osob nedošlo. Způsobená škoda na vozidlech je asi 6 000 Kčs. ŽÁČEK odmítl odběr krve na zkoušku alkoholu. Byl mu zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

vedení FMW
s. Pileký
s. Koneček

Závady v ukládání radioaktivního odpadu v jaderné elektrárně
A-1 Jaslovské Bohunice

V návaznosti na opakované úniky radioaktivních vod z atomové elektrárny Jaslovské Bohunice (A-1) do řeky Váhu (překračování stanoveného limitu v rozmezí 300-500 bequerelů/1 litr, naposled v dubnu 1989), k nimž dochází pravidelně v období dešťových srážek, dosud odpovědní hospodářští pracovníci tvrdí, že důvodem je vyplavování usazenin a řas z kanalizace objektu A-1, kterou se vypouštějí zpracované radioaktivní vody.

V současné době bylo prověřeno, že v objektu A-1 se nachází tzv. divoká skládka radioaktivního tuhého odpadu, která nesplňuje základní požadavky předpisů (technologická zařízení, látky, součásti oděvů, různý laboratorní materiál, bednění, ve kterém se převážela těžká voda do Rumunska, různý dřevěný odpad nasáklý radioaktivními tekutinami, apod.). Skládka není zabezpečena před vstupem nepovolaných osob, radioaktivní materiál je volně uložen. Při deštích dochází ke smývání radioaktivních látek, kontaminovaná voda stéká do kanalizace a může proniknout až do spodních vod. V současnosti se na skládce část materiálu likviduje spalováním v provizorní plechové nádobě. Při deštích je popel vyplavován a uniká do kanalizace. Laminátové zásobníky na radioaktivní odpad jsou značně poškozeny a nechrání obsah. V současné době jsou bez dekontaminace zahrabávány do země a okolí je připravováno jako staveniště. Již v roce 1983 bylo prokázáno prosakování vody ze zásobníků tuhého odpadu do okolní půdy, avšak hospodářské vedení nepřijalo žádná opatření k zabránění dalších průsaků. Po smrti příslušného pracovníka (ing. Pokorného, v roce 1985) se však materiály ztratily. Na předmětném místě byly nyní odebrány vzorky půdy, vody a popela. Voda vykazovala asi 8 300 bq/l a popel asi 150 000 bq/l. Norma pro odpadovou vodu je 37 bq/l. Ve vyhodnocování dalších vzorků se pokračuje.

O situaci bude informován územní stranický orgán, jsou prováděna opatření ke zjištění konkrétních pracovníků zodpovědných za porušování předpisů.

/Správa SNB Bratislava/

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Janák
- s. Knotek
- s. Hegenbart

vedení FMV
předst. ESSN (2)

I. a II. správa SNB

Správa SNB Bratislava

Názory A. DUBČEKA na další taktiku opozice

Podle A. DUBČEKA je v činnosti opozice potřebné "něco vykonat ve prospěch lidu, k čemuž je třeba opět uchopit moc". I když by ji mohla převzít "charta 77", je nutné, aby tato moc byla převzata uvnitř strany (pomocí osob vyloučených z KSČ, t.j. aby se všichni v opozici pokusili získat na svoji stranu členy KSČ a příslušníky SNB). V této oblasti již podle něj existují kladné výsledky.

Pro postoje DUBČEKA je v této spojitosti rovněž charakteristické, že hodlá poskytnout pomoc J. JABLONICKÉMU při vydání jeho nepřátelsky zaměřené knihy "Monografie SNP" v zahraničí (Itálie).

/Správa SNB Bratislava/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Hegenbart

Vedem' FMV
Mudr. SSSR (?)
I, II. a XII. Správa SNB
Správa SNB Bratislava

Názory Zdeňka MLYNÁŘE na taktiku vnitřního protivníka

Podle názoru Zdeňka MLYNÁŘE nemají v ČSSR přílišnou naději na politický úspěch tzv. neformální skupiny; je však nutné využít nastávajících konferencí KSČ k tomu, aby nebyli do funkcí zvoleni oficiálně navržení kandidáti, ale "nová generace, nezatížená a nezkompromitovaná rokem 1968". Rovněž je nutné, aby se začalo s reformami uvnitř KSČ, což je podle MLYNÁŘE reálné už tehdy, když se při konferencích podaří vyřadit alespoň 30 % kandidátů navrhovaných do funkcí.

MLYNÁŘ také projevuje vážné obavy o další vývoj Gorbačovovy politiky v SSSR, kde podle něj byly rozbity staré státní mechanismy, ale nové nebyly zatím nastoleny. Podle jeho názoru není vyloučeno, že si silná opozice, která prý v SSSR stojí proti M. Gorbačovovi, vynutí změny v jeho neprospěch. Proto je nutné pokračovat v ČSSR "velmi opatrně, aby zde nedošlo k restauraci tvrdého režimu".

/Správa SNB Praha/

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

ved. FMV
předs. SSSR (?)
I. a II. správa SNB
Praha

Nejasnosti kolem programu Obrody - klubu za socialistickou
přestavbu

Na schůzce brněnské skupiny tzv. Klubu za socialistickou
přestavbu - Obroda 30.5.1989 se k programovému prohlášení
Obrody rozvinula volná diskuse, z níž vyplynuly následující
připomínky:

- V čem se bude Obroda lišit od národních socialistů?
- Jak se zachovat; vždyť i v Akčním programu byla zakotvena
vedoucí úloha KSČ?
- Jak se zachovat v případě nabídnutí členství v KSČ některému
ze členů Obrody?
- Spolupracovat s lidmi z oficiálních struktur?

K žádnému z uvedených bodů nebylo přijato konkrétní stano-
visko a nikdo k nim neodpovídal.

/Správa SNB Brno/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Fojtík
s. Hegenbart

vedení FMV
předst. SSSR (?)
I. a II. správa SNB
Brno

K některým aktuálním záměrům rakouské vlády, ministerstva
zahraničních věcí a vedení ÖVP vůči ČSSR-----

Podle názoru rakouského ministra zahraničních věcí Aloise MOCKA dochází v čs.-rakouských vztazích k novému vzestupu, zejména v ekonomice, turistice apod. Rakouské ministerstvo zahraničních věcí /MZV/ rovněž pozitivně hodnotí propuštění HAVLA a čs. souhlas s účastí kardinála Hanse Hermanna GROËRA na bohoslužbách v Brně, jež se uskutečnily 21.května 1989.

Za problémové oblasti vzájemných bilaterálních vztahů považuje MOCK čs. jadernou energetiku, především výstavbu jaderné elektrárny Temelín, a dodržování tzv. lidských práv v ČSSR. Politika vídeňské vlády je podle něho trvale podrobována kritice rakouských politických kruhů v parlamentu a na veřejnosti, jež požaduje podmiňování dalšího rozvoje bilaterálních vztahů čs. ústupky v rakouských zájmových otázkách. Přestože rakouská vláda usiluje o zachování vlastního kursu ve vztazích s ČSSR, je tím údajně její aktivity zčásti limitována.

Z poznatků z kruhů rakouského MZV je však zřejmé, že MOCK sám je iniciátorem a zastáncem tvrdého přístupu vůči ČSSR v problematice tzv. lidských práv. Rakouská strana hodlá vystupovat s protičeskoslovenskou kritikou na probíhající konferenci o lidské dimenzi v Paříži a v této souvislosti vypracovala seznam případů porušování lidských práv v ČSSR, do kterého byly zahrnuty do 24.května 1989 následující požadavky:

- sloučení rodiny Jana HANSALA,
- umožnění vycestování čs. občanů Josefa KAVÍNA, Zdenky KAVÍNOVÉ, Boženy VLKOVÉ, Jiřího WEINBERGERA a Boženy DEVÁTÉ do Rakouska,
- umožnění cest rakouských občanů do ČSSR, případně propuštění z čs. státního svazku u Josefa ANDRÉHO, Karly BURIÁNKOVÉ, Johanna DANDY, Přemysla JANÝRA, Josefa JURAČKY ml., Ondřeje KOHOUTA, Bohumila KOVAŘÍKA, Agnes KURZWEILOVÉ, Pavla LANDOVSKÉHO, Zdeňka MLYNÁŘE, Ireny DUBSKÉ, Friedricha WASTLA, Nataši PIRCHEROVÉ, Jana VAŠÁTKA a Elsy HAASEOVÉ,
- udělení čs. víz rakouským občanům Eugenu KALISCHovi, Jiřímu KOMÍNKOVI, Bernhardu HÜBNERovi, Janu a Elisabeth STAVEKOVÝM a Walteru WALDNERovi.

Seznam má být předán také I.náměstkovi ministra zahraničních věcí ČSSR Pavlu SÁDOVSKÉMU při jeho plánovaném jednání ve Vídni ve dnech 15.-16.června 1989.

Podle zahraničněpolitického tajemníka Rakouské lidové strany /ÖVP/ Ludwiga STEINERA projevuje vedení ÖVP zájem o zlepšování čs.-rakouských vztahů. Přispěla by k tomu i plánovaná návštěva generálního tajemníka ÖVP Helmuta KUKACKY v ČSSR. STEINER se domnívá, že bude možné zorganizovat v dohledné době i návštěvu nového předsedy ÖVP, vicekancléře Josefa RIEGLERA.

Přes celkově pozitivní stanovisko lidovců k rozvoji čs.-rakouských vztahů však existují v předsednictvu ÖVP hlasy požadující důslednější postup vůči ČSSR v zájmových rakouských otázkách. V celospolkové mládežnické organizaci a zemských organizacích ÖVP v Dolních a Horních Rakousích pokračují pro-

testy proti stavbě čs. jaderné elektrárny Temelín a je všeobecně kritizována úroveň tzv. lidských práv v ČSSR. Vedení ÖVP nereaguje na tuto aktivitu přímo a podněty postupuje oddělení rakouského MZV zabývajícím se problematikou tzv. lidských práv.

Zmíněné záměry rakouské strany jsou dokladem snah resortu MZV a vedení ÖVP pokračovat v prohlubování dialogu s ČSSR, avšak současně v něm preferovat zájmové otázky, jež lze využívat k vlastní vnitropolitické prezentaci, s důrazem na důslednou realizaci ustanovení závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Hegenbart
s. Johanes

vedem' + MV
předst. SSSR (?)
I. a II. správa SNB

Ohlasy v Evropě na problematiku Nagymarose

Podle získaných informací nizozemské vládní a politické kruhy pečlivě sledují vývoj v souvislosti s maďarským rozhodnutím pozastavit výstavbu nagymaroského stupně vodního díla na Dunaji. Z hlediska ochrany životního prostředí se shodují v názoru, že je toto rozhodnutí opodstatněné a správné. Veřejně však oficiální místa nebudou záležitost nijak komentovat ani do jejího řešení jiným způsobem zasahovat. Soudí, že řešení musejí nalézt v první řadě zúčastněné země.

Podle kabinetu vlády Ante MARKOVIČe je zapotřebí, aby SFRJ zaujala k maďarskému rozhodnutí neutrální stanovisko. Jugoslávie se nechce vyjadřovat k ekologickým souvislostem záležitosti, jež je dle ní především výsledkem ostrého politického boje v MLR, i s ohledem na postupný rozvoj ekologického hnutí v SFRJ, které má tendenci ke zpolitizování činnosti. Otázku Nagymarose je podle jugoslávské vlády zapotřebí uspokojivě vyřešit, aby se nevytvořil precedens pro revizi dalších otázek vztahů a ekonomické spolupráce mezi ZSS, jež by mohly nabýt i ideologického a nacionálního charakteru vyplývajícího z rozdílnosti chodu a forem reformních a demokratizačních procesů v socialistickém společenství.

Zatímco vládní, hospodářské a finanční kruhy Španělska se k rozhodnutí MLR oficiálně nevyjadřují, pravicové a protivládní politické kruhy ho podporují a prezentují jako "velké politické vítězství maďarského veřejného mínění, které dokázalo poprvé v historii zablokovat závazek režimu vůči svému spojenci ve Varšavské smlouvě". Současně využívají tento krok NÉMETHovy vlády k další propagaci maďarské "cesty demokratizace a pluralismu" a k odsuzování čs. "konzervativní" vlády.

V Západním Berlíně, na úrovni senátu i politických stran, je zatím k otázce Nagymarose zachován zdrženlivý přístup. Tato situace však v principu nahrává zájmům MLR a vytváří prostor pro prezentaci maďarského "výkladu" a jeho postupné přebírání.

V rámci všech členských stran "evropských zelených" převládá názor, že rozhodnutí vlády MLR je z ekologického hlediska správné. Lze předpokládat zveřejnění tohoto stanoviska v souvislosti s přípravami zelených na volby do Evropského parlamentu buď formou samostatného prohlášení, nebo jako součásti volební platformy jednotlivých stran.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Vedomí FMV
předs. SSSR (?)
I. a II. správa SNB

Dohoda o dobrovolném omezení vývozu oceli mezi USA a ČSSR

V druhé polovině května 1989 proběhlo jednání představitelů ocelářské lobby v americkém Kongresu senátora J. ROCKEFELLERA s ministrem obchodu R. MOSBACHERem o stavu prací na systému dobrovolného omezení vývozu oceli do USA. MOSBACHER uvedl, že navrhne prezidentovi kompromisní řešení spočívající v prodloužení stávajícího systému o dva roky s tím, že bude využit jako negociační prvek při jednáních GATT. Pokud by v GATT nedošlo k podepsání multilaterální dohody o obchodu ocelí, bude systém dobrovolného omezení prodloužen o další dva roky.

Stávající znění dohod o dobrovolném omezení vývozu oceli do USA by mělo doznat řadu technických změn zabezpečujících zpružnění systému. Americká administrativa se však bude snažit zachovat celkovou importní kvótu na úrovni 20 - 22 procent domácí spotřeby oceli, což dává, zejména socialistickým zemím, málo naděje na zvýšení kvót oceli do USA.

Prezident USA G. BUSH oznámí svoje rozhodnutí o formě a obsahu prodloužení systému dohod o dobrovolném omezení vývozu oceli do USA v polovině června 1989, aby mohl rozpočtový výbor Sněmovny reprezentantů tento návrh projednat na svém zasedání 13. až 16. června. Pokud budou uvedené termíny dodrženy, předpokládá ministerstvo obchodu USA, že vyzve čs. stranu k jednání o nové mezivládní dohodě koncem června nebo počátkem července 1989.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart

vedení Fmr/
předs. SSSR (?)
I. a II. správa SNB

Shromáždění organizace "Hnutí za demokratické Maďarsko"

Dne 7.6.1989 se v Budapešti uskutečnilo shromáždění nové politické organizace "Hnutí za demokratické Maďarsko". Iniciátorem jsou činitelé tzv. Reformního hnutí v MSR v souladu se svým rozhodnutím na celostátní poradě v Szegedu dne 21.-22.5.1989.

Zahajovací projev přednesl Imre POZSGAI, zúčastnil se rovněž předseda parlamentu M.SZÜRÖS a ministr vnitra Istvan HORVATH. Cílem shromáždění bylo zahájit ideovou a politickou integraci a koordinaci všech reformních hnutí nezávisle na jejich stranické příslušnosti. POZSGAI vedle veliké tolerance vůči opozici zdůrazňoval nebezpečí odvetných kroků sil volajících po pořádku, tj. levicových sil. SZÜRÖS mluvil nadšeně o demokratické obnově Maďarska pomocí všech významných reformních sil. HORVATH nemluvil jménem svého resortu, ale jen za svou osobu. Vyjádřil vřelé sympatie a podporu tomuto hnutí, ke kterému by se měly připojit co nejdříve všechny reformní síly. Na shromáždění byla vydána výzva, která se svým tónem jen málo liší od toho co říká opozice.

/Představitel FMV v MLR/

Rozdělovník:

Členové a kandidáti PÚV KSČ
s.Hegenbart

vedení FMV
I. II. a XII. Spol. SNB
všechny kraje

Vznik "Sdružení marxistické platformy jednoty" v MLR

Dne 3.6.1989 se uskutečnilo shromáždění asi 250 členů maďarské komunistické strany, které se prohlásilo za "Sdružení marxistické platformy jednoty". Jeho účastníci se hlásí k ideám a politice socialismu, očištěné od metod a forem politiky stalinismu a morálních deformací, dosud se projevujících v MSDS.

Ostře kritizují nejednotnost, kompromisnictví a pravicové tendence vedení MSDS a z toho plynoucí neakceschopnost strany při narůstajícím tlaku opozice.

Na shromáždění vystoupil i člen ÚV MSDS J.Berecz /bývalý člen politbyra a tajemník ÚV MSDS, který se údajně stává jednou z vedoucích osobností levicového hnutí/. Proti levicovému hnutí, označovaným protivníkem za sdružení fundamentalistů, útočí nejen pravicová opozice, ale i tzv. reformní křídlo MSDS. Politický vliv, početní stav a síly stojící za tímto hnutím, není možno dosud seriózně zhodnotit.

/Předstvitel FMV v MLR/

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ
s.Hegenbart

vedom' FMV
I, II. a XII. spravn. 8013
všecky lince

K přípravám na 7. sokolský slet v Paříži

Ve dnech 5.- 9.7.1990 se bude v Paříži konat 7. sokolský slet, jehož přípravu a průběh zajišťuje sletový výbor s jednatelem O. MIKULOU /21 rue Caruel do st. Martin, bat.a, 78150 le Chesnay, tel. 39554391/.

Byl vypracován předběžný program sletu:

- 5.7.1990 - přivítání účastníků na pařížské radnici,
- 6.7.1990 - soutěže ve sportovním středisku Saint Mandé, seznamovací večer,
- 7.7.1990 - delegace představitelů Sokola u Vítězného oblouku, sletová umělecká akademie,
- 8.7.1990 - hlavní sletová vystoupení na stadionu ve Vincennes, slavnostní sletový večer,
- 9.7.1990 - zájezdy, prohlídka Paříže.

Ústředí československého sokolstva v zahraničí založilo ve švýcarském Bernu bankovní konto sletového fondu /30-38200-6, Gewerkekasse Bern, Sokol abroad, 370694-413-08/ se správcem Stanislavem HLADÍKEM /Wakersackerstrasse 25, Ch 3097 Liebefeld, Švýcarsko, telefon 031/537872/.

Součástí předsletových přípravných akcí jsou i opatření k zaktivizování činnosti francouzské odbočky Sokola, mezi které patří i pravidelné organizování "slavnosti na sokolské louce" /137, Promenade H. Regniere, Gournay sur Marne/. Nejbližší takováto slavnost je plánována na 18.6.1989 s programem zaměřeným více do politické a kulturní oblasti než do sportovní.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš	s. Lenárt
s. Husák	s. Fojtík
s. Adamec	s. Hegenbart
s. Indra	

*veden' fmv
předst. SSN (?)
I. a II. správa SNB*

K vnitřní a zahraničněpolitické koncepci nového prezidenta Argentiny

V prosinci 1989 by se měl prezidentského úřadu v Argentině ujmout představitel justicialistické strany Carlos Saúl MENEM.

Velkorysími sliby a líbivými nacionalistickými frázemi získal v květnových volbách za podpory odborů střední buržoazie a středních vojenských kádřů téměř 50% hlasů voličů. Kruhy blízké MENEMovi připouštějí, že za svou politickou popularitu vděčí heslům v duchu peronismu 40. a 50. let, jimiž podchytil sociální vrstvy obyvatelstva nejvíce postiženého současnou ekonomickou krizí v zemi.

Z jeho proklamativního předvolebního programu a tzv. projektu národní obnovy, který předložil po svém zvolení a k jehož splnění vyzývá všechny vrstvy obyvatelstva, možno vyvozovat, že budoucí prezident hodlá usilovat o konsolidaci demokratizačního procesu v zemi a o podřízení ozbrojených sil civilní vládě. Zároveň je pro amnestování důstojníků obviněných z porušování lidských práv v období vojenské diktatury.

Plnění politického programu však závisí na dosažení ekonomické stability a osádravění národní ekonomiky, jehož brzdou je vysoká zahraniční zadluženost - přes 60 miliard dolarů. Splácení zahraničního dluhu by pokrlovala většina prostředků potřebných pro rozvoj; C.S. MENEM chce proto dosáhnout snížení dluhu na 35-40 miliard dolarů, počítaje od věřitelských bank poskytnutí výhodných podmínek a vyhrožuje dlouhodobým moratoriem ve splácení zahraničního dluhu. Kritizuje svého předchůdce, dosud úřadujícího prezidenta ALFONSEINA, za vyhlášení úsporných opatření na úkor lidí, což se však napravděpodobně, že on sám se dokáže vynouit nepopulárním hospodářským opatřeními a nerespektovat nátlak věřitelských bank.

Zahraničněpolitické vztahy ohce C.S. MENEM vyznačily především se zeměmi Latinské Ameriky a přilpěš k procesu politické a ekonomické integrace subkontinentu. Čá také orientace na alibitně využití negociačních možností Argentiny při řešení zahraniční zadluženosti a získání podpory ve sporu s Velkou Británií o Malvincké ostrovy. Očekává se však, že v rámci skupiny "3" Argentina svou aktivitu ve skutečnosti sníží a přednostně bude hledat alianci s menšími latínko-americkými partnery, jako jsou Paraguay a Uruguay.

Zvláštní význam bude muset příští prezident přikládat prohlubování vztahů se Spojenými státy, od nichž očekává ekonomickou pomoc a angažovanost při řešení zahraniční zadluženosti Argentiny. Tato skutečnost limituje jeho proklamace o provádění nezávislé zahraniční politiky neuznávající ideologické hranice. Jeho ochota rozvíjet vztahy se všemi státy, které uznávají normy mezinárodního práva, je spojena s požadavkem vzájemně výhodné obchodní a vědecké výměny. Projevuje zájem o moderní technologie, financování, případně vytváření smíšených podniků.

MENEMovu ochotu rozvíjet vztahy se ZSS lze chápat do určité míry jako nátlakovou politiku v ekonomických vztazích s USA. Připravený projekt na sjednání několika významných dohod se ZSS /jde také o čs. investiční celek na výrobu močoviny v Jujuy/ by pak mohl být argumentačně využit s tím, že vzhledem k nepochopení potřeb Argentiny ze strany USA a EHS musí argentinská vláda spolupracovat se ZSS. V analyzujícím dokumentu argentinského MZV je přítom konstatováno, že ekonomiky ZSS jsou slabé a že ZSS jako celek nemohou Argentíně poskytnout ani moderní technologie, ani dlouhodobé úvěry. Při realizaci diferencované politiky vůči ZSS se ohce Argentina zaměřit na ESR, PLR a MLR; ve vztahu k ČSSR a NDR má dojít k zhoršení, což se v ekonomické oblasti projeví omezením dovozu. Přes nedůvěru k vnitropolitickému vývoji v SSSR MENEM přizpůsobí vzájemné vztahy nutností udržet vývoz argentinského obilí do Sovětského svazu.

V souvislosti se snahou dosáhnout ekonomické parity s USA se nevylučuje, že pod záminkou ekonomické výhodnosti dojde k přehodnocení dohod o rybolovu v pobřežních argentinských vodách, ČSSR a SSSR.

s nimiž byly dohody uzavřeny, mají být podmínky, aby se Španělští podíleli na rozvoji infrastruktury argentinského pobřeží.

Nejasnosti kolem koncepce příští argentinské vlády způsobuje destabilizovaná vnitřní situace. Sociální nepokoje vyprovokované úspornými opatřeními prezidenta ALFONSIÑA by údajně mohly vyprovokovat jeho předčasný odchod z funkce "pořádáním s dovolencou"; místo něho by v tom případě vykonával funkci hlavy státu předseda senátu.

V nejbližším okruhu nově zvoleného prezidenta MENEMA vznikly obavy o jeho zdravotní stav, s tím, že jeho zhoršení by mohlo vést až k těžko řešitelné vnitropolitické krizi.

Finanční a podnikatelské kruhy znepokojuje nevypočitatelnost MENEMA v rozhodování. Očekávají předání řady státních podniků do soukromých rukou a zlepšení podmínek pro zahraniční investory.

Politická opozice, včetně levicových stran, však upozorňuje především na nebezpečí obnovení vojenského režimu, k němuž ve svých důsledcích povede politika justicialismu.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart
s. Štefaňák
s. Johanes

vedení FMV
předs. SSSN (?)
I. a II. správa SNB

archiv
bezpečnostních
složek

